

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets forordning om en fællesskabsordning for registrering af transportører af radioaktive materialer

KOM(2011) 518 endelig

(2012/C 143/21)

Ordfører: **Ludvík JÍROVEC**

Europa-Kommissionen besluttede den 30. august 2011 under henvisning til artikel 31 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

Forslag til Rådets forordning om en fællesskabsordning for registrering af transportører af radioaktive materialer

COM(2011) 518 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationsfundet, som vedtog sin udtalelse den 3. februar 2012.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 478. plenarforsamling den 22.-23. februar 2012, mødet den 22. februar, følgende udtalelse med 117 stemmer for, 3 imod og 2 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 EØSU henstiller til, at forslaget til forordning vedtages, og er enig i, at der skal udføres en konsekvensanalyse to år efter forordningens gennemførelse. Man kan med fordel tage spørgsmålet op igen om fem år for at holde øje med, hvilke barrierer der stadig måtte være for, at transport af radioaktive materialer i EU fungerer gnidningsløst og sikkert.

1.2 EØSU foretrækker konsekvensanalysens valgmulighed 2: Forordning med harmoniserede regler og mere effektiv rolle for de kompetente myndigheder.

1.3 Medlemsstaterne sørger for, at kriterierne for registrering er harmoniserede.

1.4 Det webbaserede registreringssystem skal være tilgængeligt, afprøvet og funktionsdygtigt, når denne forordning træder i kraft.

1.5 EØSU mener, at oprettelse af et nyt agentur – som redegjort for i valgmulighed 3 – vil besværliggøre proceduren for virksomheder og udvande forordningens betydning generelt.

1.6 EØSU bemærker, at den forsikringsdækning, som kræves af transportvirksomheder, er forskellig fra medlemsstat til medlemsstat. Eftersom en sådan forsikringsdækning ikke er omfattet af registreringsproceduren, opfordrer EØSU medlemsstaterne til at harmonisere de nødvendige forsikringsordninger.

1.7 Definitioner, som fremgår af forordningen, bør så vidt muligt være konsistente med IAEA's glossar, navnlig definitionen af "transportvirksomhed". Samtidig skal der tages hensyn til, at definitioner skal stemme overens med Euratom-lovgivningen, særligt direktiv 96/29/Euratom.

1.8 Ansøger bør få mulighed for at rette eller supplere information i sin ansøgning i stedet for at få et afslag uden yderligere undersøgelse (artikel 5, stk. 7, og stk. 10).

2. Indledning og resumé af forslaget til forordning

2.1 Forslaget sigter mod at erstatte de nationale anmeldelses- og tilladelsesprocedurer med et fælles registreringssystem for transportører af radioaktive materialer, hvilket kan bidrage til at forenkle proceduren, mindske den administrative byrde og fjerne hindringer for markedsadgang, samtidig med det opnåede høje strålingsbeskyttelsesniveau opretholdes.

2.2 På europæisk plan er transportører af radioaktivt materiale omfattet af lovgivningen i transportsektoren i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og af lovgivning om strålingsspecifikke aspekter, herunder sundhedsbeskyttelse af befolkningen og arbejdstagerne under traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom).

2.3 TEUF-lovgivningen er blevet forenklet ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/68/EF af 24. september 2008 om indlandstransport af farligt gods, som omhandler alle indlandstransportformer.

2.4 Rådets direktiv 96/29/Euratom af 13. maj 1996 fastlægger grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling. I henhold til traktatens artikel 30 forstås der ved disse grundlæggende normer:

- de maksimale doser, der kan tillades med fornøden sikkerhed
- den maksimalt tilladelige bestråling og forurening
- de fundamentale principper for lægekontrol med arbejdstagerne.

I henhold til artikel 33 fastsætter medlemsstaterne passende bestemmelser til at sikre overensstemmelse med de grundlæggende sikkerhedsnormer.

2.5 For at beskytte arbejdstagernes og befolkningens sundhed og for bedre at målrette deres arbejde har medlemsstaternes myndigheder brug for at vide, hvilke personer, organisationer og virksomheder der skal kontrolleres. Til det formål kræver artikel 3 og 4 i direktivet, at medlemsstaterne skal lade en række praksisser, der indebærer en risiko for ioniserende stråling, omfatte af en ordning med anmeldelse (notifikation) og forudgående tilladelse til eller forbud mod visse praksisser.

Direktiv 96/29/Euratom gælder for alle praksisser, som indebærer risiko for ioniserende stråling, der kommer fra en kunstig kilde eller fra en naturlig strålekilde, herunder transport.

2.6 Som følge af transportens grænseoverskridende natur kan en transportvirksomhed blive nødt til at følge disse anmeldelses- og tilladelsesprocedurer i alle berørte medlemsstater. Endvidere har medlemsstaterne implementeret disse procedurer i forskellige systemer, hvorved kompleksiteten af transportoperationer som sådan og af tilladelsesprocedurer øges.

2.7 Denne forordning erstatter anmeldelses- og tilladelsesordninger i medlemsstaterne, som er gennemført ved Rådets direktiv 96/29/Euratom, ved hjælp af én enkelt registrering i et europæisk system til registrering af transportvirksomheder. Transportvirksomhederne skal ansøge via en central webgrænseflade. Disse ansøgninger vil blive screenet af den respektive nationale kompetente myndighed, der foretager registreringen, hvis ansøgeren opfylder de grundlæggende sikkerhedsnormer. Samtidig giver ordningen de kompetente myndigheder et bedre overblik over de transportvirksomheder, der er aktive i deres land.

2.8 Forordningen anvender en differentieret ("graderet") tilgang ved, at transportvirksomheder, som udelukkende transporterer "undtagelseskolli", undtages fra registreringsproceduren. På den anden side overlader forordningen det til medlemsstaterne at pålægge transportvirksomheder, som transporterer fissile og højradoaktive materialer, yderligere registreringskrav.

2.9 Anden lovgivning på EU- og nationalt niveau samt internationale regler om fysisk beskyttelse, sikkerhedsforanstaltninger og ansvar over for tredjemand vil fortsat være gældende, især direktiv 2008/68/EF.

2.10 Forordningen vil frigøre ressourcer hos de kompetente myndigheder, der på nuværende tidspunkt foretager de administrative procedurer, da registrering i fremtiden kun skal screenes af én kompetent myndighed.

3. Generelle bemærkninger

3.1 EØSU foretrækker konsekvensanalysens valgmulighed 2: Forordning med harmoniserede regler og mere effektiv rolle for de kompetente myndigheder.

3.2 En forordning vil gå ét skridt videre i forhold til en henstilling ved a) at foreslå direkte gældende harmoniserede regler som f.eks. et fælles registreringssystem for transportvirksomheder, som eliminerer de i medlemsstaterne anvendte forskellige systemer til rapportering og autorisation, og b) give transportvirksomhederne adgang til EU27-transportmarkedet i én "slanket" procedure og samtidig benytte en graderet tilgang. Kommissionen etablerer et sikkert onlineregistreringssystem for at give mulighed for den nødvendige dataudveksling.

3.3 Selv om de muligheder, der er analyseret af ECORYS – de uafhængige sagkyndige, som har udført en støtteundersøgelse for Kommissionen – synes at have temmelig beskedne virkninger set fra et globalt synspunkt, har indvirkningerne dog en betydning for så lille en sektor. Virkningerne er kategoriseret i fem grupper, nemlig: udgifter og gebyrer i den offentlige sektor, lovgivningsmæssige virkninger, transport, sikkerhed og miljø samt sociale indvirkninger.

3.4 Små og mellemstore virksomheder forventes at opnå fordele i forhold til de samlede besparelser, der opnås i henhold til disse muligheder: jo større besparelser i alt, desto større besparelser for disse virksomheder, som pga. kompleksitet og høje omkostninger ofte er effektivt udelukket fra markedet.

3.5 Ved bl.a. at sikre gensidig anerkendelse af licenser for transportvirksomheder vil en forordning føre til besparelser på 13,6 millioner EUR årligt i forhold til referencescenariet. En sådan tilgang vil reducere den bureaukratiske byrde, der hviler på transportvirksomheder, brugere og producenter, og samtidig frigøre ressourcer hos myndighederne, som derefter, i hvert fald delvist, ville kunne bruges til overensstemmelseskontrol. Manglen herpå er et af de problemer, der er anført ovenfor.

3.6 Da en forordning er bindende, vil denne valgmulighed effektivt kunne hjælpe med at nå målene – dvs. at forenkle systemet, opnå gennemsigtighed og fjerne barrierer for et fungerende indre marked, samtidig med at et højt sikkerhedsniveau bevares.

3.7 EØSU mener, at oprettelse af et nyt agentur – som redet for i valgmulighed 3 – vil besværliggøre proceduren for virksomheder og udvande forordningens betydning generelt.

4. Særlige bemærkninger

4.1 Definitioner, som fremgår af forordningen, bør så vidt muligt være konsistente med IAEA's glossar, navnlig definitionen af "transportvirksomhed". Samtidig skal der tages hensyn til, at definitioner skal stemme overens med Euratom-lovgivningen, særligt direktiv 96/29/Euratom.

4.2 EØSU er enig i, at der skal udføres en konsekvensanalyse to år efter forordningens gennemførelse. Man kan med fordel tage spørgsmålet op igen om fem år for at holde øje med, hvilke barrierer der stadig måtte være for, at transport af radioaktive materialer i EU fungerer gnidningsløst og sikkert.

4.3 Med det nuværende forslag til forordning vil man få et fælles og ensartet registreringssystem for transportører af radioaktive materialer i EU. I medfør af artikel 3, stk. 3, kan en transportvirksomhed transportere radioaktive materialer uden yderligere registrering i henhold til forordningen, hvis virksomheden allerede er indehaver af en registrering til brug, håndtering eller transport af det pågældende radioaktive materiale. EØSU opfordrer Kommissionen til sammen med andre aktører at undersøge muligheden for overgangsordninger for indehavere af transportregistreringer.

4.4 I overensstemmelse med artikel 3, stk. 4, kan der fremsættes yderligere krav om registrering for materialer, som udgør en særlig helbredsrisiko. EØSU ser gerne, at denne liste omfatter materialer, som transporteres med multilaterale tilladelser.

4.5 EØSU bemærker, at den forsikringsdækning, som kræves af transportvirksomheder, er forskellig fra medlemsstat til medlemsstat. Eftersom en sådan forsikringsdækning ikke er omfattet af registreringsproceduren, opfordrer EØSU medlemsstaterne til at harmonisere de nødvendige forsikringsordninger.

4.6 Det webbaserede registreringssystem skal være tilgængeligt, afprøvet og funktionsdygtigt. Dette vil sammen med en forlængelse af overgangsperioden forud for forordningens ikrafttrædelse, alt afhængigt af de konkrete overgangsordninger nævnt i pkt. 4.3, fungere som en garanti for transportvirksomheder og kompetente myndigheder.

4.7 Ansøger bør få mulighed for at rette eller supplere information i sin ansøgning i stedet for at få et afslag uden yderligere undersøgelse (artikel 5, stk. 7, og stk. 10).

4.8 Medlemsstaterne sørger for, at kriterierne for registrering er harmoniserede.

Bruxelles, den 22. februar 2012

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
